

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Feladat-szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly híd
(Szállási Dezső) utca 6.

Jorga tiltakozik a román tanítási nyelv kényszerítése ellen

A román tudomány, politika vagy pedagógia köreiben eddig még egyetlen tiltakozó hang sem merült fel a kormány iskolapolitikája ellen. Ellenkezőleg akadt politikus (Prie volt közoktatási államtitkár személyében), aki még engedékenynek tartotta Angelescu rendeleteit. Senki nem jött reá arra, milyen pedagógiai képtelenség az, hogy tíz éves gyermekeket a tudományokra olyan nyelven oktassanak, amelyet nem ért. És egyetlen román patrióta sem merte eddig kimondani, hogy a román nyelv ellen is milyen hallatlan hibát követ el az, aki ezt a nyelvet apró gyermekekre ráerőszakolja.

Most elsőnek szólal meg a becsületes tiltakozó hang a pteancuizmus ellen.

Jorga Miklós irt ma vezércikket a Neamul Romanesc hasábjain és ebben a vezércikkben vétót emel az ellen, hogy a román nyelvet bárkire ráerőszakolják. Jorga többek között így ír:

„A kisebbségek panaszai nem csupán elszigetelt visszaéléseket tárnak föl, amelyek mindenütt vannak, amelyek sokkal sürűbben fordultak elő Magyarországon, sőt a korrekt Ausztriában is, hanem az oktatás egész államrendszerét támadják.

A román nyelvet teszik reájuk nézve kötelezővé megjelölt feltételek mellett és ők ezt nem akarják elfogadni.

E szép nyelvnek magának és ama népnek nevében, amely oly büszkén beszéli ezt a szép nyelvet, nem csupán a kisebbségnek, hanem másoknak is tiltakozniok kell ez ellen a kényszerítés ellen; a kisebbségeknek joguk van arra, hogy ne szeressék ezt a nyelvet és viseljék a mindennapi életben a következményeket, ha ezt a nyelvet nem tudják.

Az a tény, hogy a magyarok annak idején kényszerrel éltek, még nem teszi ezt jogossá. Saját vétküik tette őket tönkre és nekünk az a kötelességünk, hogy ne ismételjük meg az ő hibáikat. És ami megmagyarázható volt egy nemzeti kisebbségnél, amely történelmi okokból vitt uralkodó szerepet, ugyanez viszont abszurdum egy megsemmisítő többségben levő nemzet részéről, amely már létezésének erejénél fogva is meg fogja teremteni egy korrekt román nyelv elterjedését ama nevetséges zsargon helyett, amely a tudás, őszinteség és szeretet nélkül végrehajtott miniszteri rendelet hatása alatt keletkezhetik. Lelki ismeretemenek tartozom azzal, hogy ezt elmondjam.

Vajon Jorga tiltakozását meghallják Angelescu, Pteancu, Prie és más tulzó románosító és azok a politikusok, akik a kuksoló, passzív hallgatással támogatják a kormány kulturpolitikáját.

Mindenesetre érdekös, hogy azért még Jorga is azt hiszi, hogy ha az iskolában nem tanulja meg valaki a román nyelvet, akkor az életben nem fog tudni románul. Szó sincs róla. Ellenkezőleg áll a dolog: az iskolában képtelenség egy nyelvet elsajá-

titani, hanem mindenki meg fogja azt tanulni, mikor az életben szüksége lesz reá. Mikor azt a szegény kis tizesztendős apróságot arra kényszerítik, hogy román földrajzot, történelmet tanuljon románul, akkor soha ezt a két szép tantárgyat tisztességesen nem fogja tudni és bár román nyelven bemagolja a leckét, de magát a román nyelvet nem fogja tudni.

Letörrik a német szeparatista-puccsot

A francia és belga csapatok támogatása mellett kikiáltott Rajnaköztársaság ügye tegnap új fázisba jutott. Az eleinte látszólagosan diadalmaskodó szeparatista puccs mára a legélesebb ellenakciót váltotta ki a németekből, akik most már életbiztonságukkal is leszámolva, készek levni az elszakadási csiny szolgálatába szegődött elemeket.

A Vossische Zeitung szerint a szeparatista mozgalom

néhány látszólagos helyisiker után mindenütt kudarcra végződött.

A Rajnavidéken a lakosság látva a szeparatista veszedelmet, politikai és társadalmi különbség nélkül a szeparatisták ellen fordult, akiket a haza legnagyobb elkötelezettségének tekintenek. A Rajna-tartományok egyesült politikai pártjai a következő kiáltványt teszik közzé:

— A Rajna-tartomány szeparatista bandái a rajnai városokban megkísérelték a középületek megszállását s a közigazgatás átvételét, amivel elvetemedetten tetézik népünk szerencsétlenségét. Velük szemben bizzatok vezéreinkben, politikai pártjainkban, akik feladatuk és felelősségük teljes tudatában fognak eleget tenni kötelességüknek.

A felhívást a szociáldemokrata, a német nemzeti és a néppárt irták alá.

Mainzból jelentik: Az ötödik rendőrkörületet a rendőrség a lakosság örömjongása közben újból megszállotta. Ha

Nézné csak egyszer végig a miniszter, hogy milyen gyötrelmes az, amikor bejön az osztályba a professzor ur, magyaráz románul (mintahogy a nagyváradi zsidó iskolában csinálja egy regátbeli tanár) és az a sok szerencsétlen, ártatlan rajkó kétségbeesett, siralmas arccal hallgatja és nem ért belőle egy szót sem — akkor majd meglátjuk, kinek ad igazat: Jorgának, vagy Pteancunak. De hát a miniszterek messze laknak és nem szeretik elolvasni azokat a hírlapi cikkeket, amelyek nekik nem kellemesek.

sonló sikerrel járt az acheni lakosság által megindított ellenakció is. Az acheniek a szeparatistákat elűzték, zászlóikat elégették. Goldbachban szintén megdőlt a párnapos uralom. A lakosság megtámadta a városházát, megverték a szeparatistákat, akik háztetőkön voltak kénytelenek elmenekülni. Koblenzben a kormányzóság épületét szerezte vissza a lakosság.

Hamburgban vérbefojtották a tegnap éjjel kitört lázadást.

Olasz politikai körökben a napok óta dúló német polgárháború máris a legteljesebb bizalmatlanságot váltotta ki Poincaré politikája iránt. Az olasz kormány megvan győződve, hogy a francia csapatok mindenütt segítségükre voltak a szeparatistáknak. Ugy hírlik, hogy Mussolini utasította volna a párisi olasz nagykövetet, hogy fejezze ki Franciaország politikájával szemben az olaszok ellenzését.

Mainzból, Koblenzből, Münchenből, Gladsbachból a lakosság a munkássággal karöltve kiszorította a szeparatistákat. Deckers acheni puccsista vezér a lakosság elégedetlensége ellen a Rajna bizottságtól alázatosan azt kérte, hogy szállja meg katonasággal azt a területet, ahol ideiglenesen kikiáltották a köztársaságot. Védje meg a szeparatistákat a porosz rendőrség törvénytelen fellépésétől. A kérelem nagy elkeseredést szült a lakosság körében.

A hamburgi kommunista zavargásoknak huszonegy halottja van, köztük kilenc rendőr.

Megint elkezdnének a kiutasítások

A félhivatalos Viitorul tegnap a következő cikket közli:

A nyugati határmenti erdélyi városokban a legutóbbi magyarországi zavargások folytán számos magyar munkás jött át és talált ipari foglalkozást. Ez felette megnehezítette a munkások megélhetését, akik nélkül is nehezen jutnak munkaalkalomhoz. Egyben apasztotta ez a beözönlés a munkabéreket is. De ezenkívül a magyar munkások, akik nagyrészt vagy bolsevisták, vagy horthysták, mindenféle sztrájk élére állottak, izgattak és provokáltak és ezzel a határon szükséges nyugalom szempontjából állandó veszélyt jelentenek.

Egyes ilyen nyugati város hatóságai elhatározták, hogy ennek a bevándorlásnak véget vetnek és az utóbbi időben beszivárgott elemek iratait felülvizsgálják és a nem kívánatos elemeket átteszik a határon. Azt hisszük, hogy ezt a rendszabályt Erdély és Bánát más városaiban is be kell hozni, ahol a megtörtént rendelkezések dacára is számos olyan idegen él, akik a helybeliek megélhetését megnehezítik, törvénytelen spekulációt és agitációt üznek.

A Viitorulnak ez a cikke beharangozó akar lenni egy újabb kiutasítási kampányhoz.

Simionescu pénzügyi vezérigazgató Nagyváradon

Ki tartozik összjövedelmi adót fizetni

Kedden este Nagyváradra érkezett Simionescu kolozsvári pénzügyi vezérigazgató és szerdán délelőtt utazott tovább Kolozsvárra. A „Nagyvárad” munkatársa felkereste a vezérigazgatót, aki kijelentette, hogy Nagyváradon nem hivatalos célból tartózkodik. Temesváron volt hivatalos uton és Nagyváradon csak átutazik.

Különben azért kerestük fel a pénzügyi vezérigazgatót, hogy felvilágosítást kérjünk az úgynevezett összjövedelmi (globális) adó természetéről. Egész váratlanul érte ugyanis a közönséget, hogy a rendszer adókon kívül még egy ilyen adóval is megterhelik, amely hozzá meglehetősen súlyos is. A vezérigazgató ur helyett a pénzügyigazgató adta meg a felvilágosítást.

— Globális adót kell fizetni — mondja — minden adózónak, akinek évi összjövedelme meghaladja a tízezer leit, vagy ha közütsz-viselet, úgy a tizenkilencezer leit.

A pénzügyigazgató rendelkezésünkre bocsátotta azt a táblázatot is, amely előírja, hogy mekkora jövedelem után, mekkora összjövedelmi adót kell fizetni és, hogy ebből az összegből mennyi elengedés jár az adózónak, ha 1—2—3 vagy több gyermeket tart el.

A kimutatás szerint:

Ha az évi összjövedelem Lei	Az összjövedelmi adó Lei	Ha					10-en felül
		1—2	3—4	5—7	8—10	gyermek van	
10.000	100	60	40	30	20		10
50.000	950	855	760	665	570		475
100.000	3000	2850	2700	2400	2100		1800
500.000	42500	42500	40375	38250	34000		29750
1.000.000	120000	120000	120000	114000	108000		96000

Egy millió feletti összjövedelemnél nincs kedvezmény a gyermekek után.

Ha az összjövedelem 1 millió feletti van, egész 2 millióig minden 20 ezer lei után 3600 lei az összjövedelmi adó. Két millió feletti három millióig minden 50 ezer leinél kilencezer leiel nő az adó. Tíz millió leies jövedelemnél pedig 30 jövedelem-százalékot kell összjövedelmi adó címén lefizetni.

A pénzügyigazgató nyilatkozatából kitűnik, hogy a globális adó maga is meglehetősen súlyos, amely komoly téleli jelent a kisemberek kisdási és az állam bevételi rovatóban.

Gyermekgyilkos anya a törvényszék előtt

Alig huszonekét éves, feltűnően szép, fehér és finom arcú falusi asszony állott tegnap a nagyvárad kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. A legsúlyosabb váddal, négy éves fiacskájának meggyilkolásával vádolta a kir. ügyész.

Reggel 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást dr Szóllósy Gyula táblabíró, törvényszéki tanácselnök. Parancsára egy fogházor vezeti be a vádlottat. A közepesnél is alacsonyabb termetű molett nő. Tiszta, kék szemével anyját keresi, aki a hallgatóság sorában ül, összetöprökdött öreg asszony. A vádlott arca olyan szelíd madonna arc, hogy nehezen tudja feltételezni róla az ember ezt a rettenetes állatiasságot, amivel eltüntette gyermekét.

Az elnök kérdéseire elmondja, hogy Tadasán Szavétának hívják 22 éves. Tizenhét éves korában viszonya volt egy vele hasonló koru fiával Gurs Demeterrel, aki most katonai szolgálatát tölti s akitől fia született. Két évvel ezelőtt Fekete Sándor 30 éves siteri gazdálkodóval vadházasságra lépett.

— Hogy történt a gyilkosság? — kérdi az elnök.

— Nem gyilkoltam meg kis fiamat. Ugy történt, hogy július 27-én átmentem a szomszédos faluba, Sustorra édesanyámhoz. Visszajövet a mezőn, a Rőzsa-kutnál kis fiam vizet kért. Odament a kuthoz, amelynek kávjából egy deszka hiányzott és mire észrevettem, befodult a mély kutba. Én megijedtem és el-

szaladtam egyenesen a csendőrségre.

— Nem ordított a gyermek?

— De még messzire is hallottam, mikor kiabálta: „Anyám, édes anyám, segíts!”.

— A csendőrségnél maga azzal jelentkezett, hogy megölte gyermekét, mert Fekete Sándor vadházasságra sokszor szemére vetette s kijelentette, hogy nem tartja. Ugyanigy vallott a vizsgálóbíró előtt is. És a kufostort halobcsátja, a gyerek belekapaszkodik, míg segítség jön, vagy a faln végéről hívott volna segítséget. De maga nem is próbálta megmenteni, mert szándékosan dobta be hiszlát, hogy megszabaduljon tőle — mondja az elnök.

— Nem akarom megölni, maga esett a kutba, véletlenül. A csendőrségen pedig vertek, azért vallottam magamra.

— És a vizsgálóbíró előtt, ott is verték?

— Nem, de meg voltam ijedve.

A gyilkos anya mindvégig megmarad tagadása mellett.

Fekete Sándor azt vallja, hogy ő szerette a gyermeket, mert nagyon okos, fejlett és eleven volt. Békességben éltek az asszonnyal, sohasem vetette szemére házasságon kívüli gyermekét.

A falu bírja nem tud arról, hogy rosszul élt volna Fekete a feleségével. A gyereket nagyon szép, eleven és okos gyereknek mondja. A beidézett tanukat az elnök afeől faggatja, hogy milyen viszony volt Fekete és vadházasságra között, de nem vallanak terhelően. Közveilen tanu nincs, de a bírő kijelenti, hogy jelen volt a csendőrségen, amikor az asszonyt kihallgatták és bűnbánóan vallotta be bűnét, nem bántották a csendőrt, még sóval sem.

Déli egy óráig próbál az elnök őszinte vallomást kicsikarni a vádlottból, de konokul megmarad tagadása mellett.

A törvényszék szándékos emberölés bűntetteben mondta ki bűnösnek Tadasán Szavétát és nyolc esztendei fegyházra ítélte.

Mussu kir. ügyész megnyugodott az ítéletben. A vádlott nő egy könny nélkül fogadta a súlyos ítéletet és felebbezést jelentett be.

A zsidó hitközség nyilatkozata a megveri fiatalember ügyében

A nagyvárad zsidó hitközség vezetőségétől kaptuk és közöljük az alábbi nyilatkozatot:

Pollák Hersch betöréses lopás gyanúja alatt álló fiatalembert a rendőrség letartóztatta, a vallatás alatt egy detektív súlyosan bántalmazta, úgy, hogy a biharmegyei közpórházba kellett szállítani, ahol jelenleg is fekszik, bár állapota javult és veszélyen kívül van.

Pollák Hersch véletlenül zsidó vallásu, ez volt az oka, hogy néhány hitsorsosa — egyszerű emberek — nyugtalankodva a sorsa felől, a hitközségük vezető embereihez fordultak.

A hitközség vezetősége meg volt és meg is van győződve arról, hogy ez az ügy egyáltalán nem zsidó ügy, mert a szóbanforgó fiatalember zsidó vallásának semmi köze sem a talán elkövetett bűnhez, sem az illető rendőrközeg helytelen eljárásához. De mert szegény és primitív zsidó emberek, ha valami sérelmet éreznek vagy vélnek érezni, a papjukhoz, a vezető zsidóemberekhez fordulnak (más vallásu szegény ember is sokszor a maga papjában keres védelmet), a hitközség vezetősége sem zárkozhatott el attól, hogy ezeknek az embereknek a kérésére az ügyben az illetékes tényezőkhöz ne forduljon.

Igy került a zsidó hitközség küldöttsége Hodor és Catana prefektusok elé.

A hitközség ez alkalommal meggyőződött arról, hogy az ügy Catana prefektus ur kezében szigorú vizsgálat alatt van, meggyőződött arról, hogy Catana prefektus ur abszolút igazságos, elfogulatlan, elő-

ítéletektől ment és humánus uriember. Ki nek kezében az ügy a legjobb kézben van, aki maga is a legszigorúbban igyekszik és fog is ez ügyben, mint minden polgár ügyében, igazságot tenni.

A sérültet a biharmegyei közpórházban a legkitűnőbb ápolásban és kezelésben találták a hitközség kiküldöttei, úgy, hogy a hitközség vezetősége mindenkit legjobb lelkiismerete szerint megnyugtathat a tekintetben, hogy ha történt is baji, az a jog, igazság és humanitás szellemében teljesen reparálva lesz.

A nagyvárad i. z. hitközség.

Lovag Sperker Ferenc meghalt

Őszinte részvétet keltett nemcsak Nagyváradon, de az egész vármegyében az a hír, hogy lovag Sperker Ferenc, a latin szertartású róm. kath. püspökségi és káptalani uradalmak jószágkormányzója szerdára virradó éjjel, munkában eltöltött életének 67-ik évében meghalt.

Az elhunyt Nagyvárad város társadalmában 1916. év óta előkelő szerepet töltött be. Akkor költözött Nagyváradra, hogy gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök meghívására Gellért László kormányzó után előbb a püspökség, majd 1921. nov. 1-től kezdve a káptalan birtokait reorganizálja. Korábban az erdélyi róm. kath. státusnak volt jószágigazgatója lovag Sperker Ferenc. A nehéz és felelősségteljes pozícióra Udvarhelymegyében, Szentdemetere levő saját birtokainak, agrárkörökben híres belterjes mintagazdasága predesztinálta. Állattenyésztése külföldszerte ismert volt és számtalan kiállításon, főleg fajmagyar állataival igen sok díjat nyert.

A kiváló gazdasz Nagyváradra jövétele után beváltotta mindazon reményeket, melyeket működéséhez úgy a püspökség, mint a káptalan fűzött. A túlfeszített munka azonban megtámadta a gyöngye fizikumot, lovag Sperker Ferenc néhány hónappal előbb betegeskedni kezdett, míg tegnap éjjel a halál elragadta mélyen megszorodott családja köréből.

Temetése péntek délelőtt háromnegyed 9 órakor lesz a püspökségi kormányzósági épületben történendő beszentelés, majd a várad-olaszi templomban tartandó requiem után, az olasz temetőben levő családi sírboltba. Az elhunyt családja iránt Nagyvárad előkelő társadalmában igaz részvétel nyilvánul meg.

Férfi divatárunk

harisnyák és rövidárunk legolcsóbb forrása

Molnárnál

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 9.

GRACIA

ÚJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM
Reg. Ferdinand (v. Rákóczi)-ut) 23. sz.

(Sisiner-ház)

megnyílt!!

1700

LEGELEGÁNSABB

öltöny, felöltő
és télikabátok

HORBÁTZ

uri szabónál készülnek

Str. Gen. Mösölu (v. Mezey Mihály u. 4. a sarok üzlet.

Hölgyeim

csakis olcsón vásároljanak

flaneleket, vásznakat, férfi és női kosztüm és kabát kelméket, belés árukat.

KELLER

áruházában, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 8. szám.

Mosoiu tábornok tisztogatni fog?

A helybeli Vestul Romaniei o. lap tegnapi száma foglalkozik azzal a nyílt levéllel, amit a Beiusul intézett Mosoiu miniszterhez. A Vestul ezeket írja:

A Beiusul cikkében foglaltak — sajnos — megfelelnek a valóságnak. Az alamsírozás igazolt. Sokan visszaéltek Mosoiu tábornok ur ismert jóságával. Sok kapaszkodó alak furakodott be különféle méltóságba e vármegye szerencsétlenségére. A legfrissebb patrioták kerültek felszínre. Mialta a pártelnök jóindulatának és vezető pozíciókba jutottak. Rosszindulatuk és tehetetlenségük megteremtette a gyümölcsét és ma Bihar a legsiralmasabb megye. Mosoiu miniszter országos gondjai közepette nem láthatta, hogy konciliáns pártfogásával milyen helyzetet teremtett. Most azonban — biztosak vagyunk benne — hogy átja a valódi helyzetet és közel az idő, amikor a nem arravalók oda jutnak, ahol helyük van. Biztos forrásból tudjuk, hogy a tábornok Nagyváradra jön és az ugart negtisztitja a konkolytól!

Kémkedést és összeesküvést fedeztek fel

A Dimineata írja: A hatóságok egy nagy összeesküvést fedeztek fel, amelyek az volt a célja, hogy az újonnan csatolt területeket elszakítsa a regáltól. Már aznap, hogy a legfőbb hadvezetőség, katonai bíróságok és a szigürancia nyomoznak ebben az ügyben, amelynek arányai még mindig ismeretlenek. Az utolsó napokban közel száz alacsonyabb és magasabb rangú tisztet tartóztattak le Bukovinában, Erdélyben és Besszarábiában. Fő isztiek is vannak a letartóztatottak között, de mind szász, magyar, bolgár és orosz nemzetiségű. Egyetlen román sincs bekeverve az ügybe. Letartóztattak még több bolgári egyént is a csatolt területeken és ok ügynököt, akik az összeköttetést enntartották a tisztok és a szervezett külföldi vezetők között. Az összes letartóztatottakat erős fedezet mellett a jilavai fegyverházba szállították. A nyomozás folvik a csatolt területeken és a fővárosban is.

A lap a nyomozás érdekében nem közöl részleteket.

Nyitott és csukott

autók

bérelhetők minden időben Magyarországra is.

Andriská és Rosenbaum
auto garage, Calvin-utca 15. sz.
Telefon 209. Telefon 209.

Ugyanott Michelin Cable auto gummi és benzín kapható.

Utleveleket vizumokat

bármely konzulátusnál a leggyorsabban elintéz

Díjmentes felvilágosítás.

SCHREIER

Igynyökség Stefan cel Mare No. 1.
Tisza Kálmán-tér 1.) vármegyeháza mellett.

BJ BÖRÜZLET

Itt a St. Avram Janku (csuth u.) 16., a Hungária cipőbolttal szemben.

A régi MANDEL, TRAUB és ERDŐS társultak úgy a bőrkészítéssel, mint a cipőfeldolgozás készítésével és egyesült erővel azon igyekeznek, hogy az összes iparosságot Olcsón, a legjutányosabb áron kiszolgálják. — Mindenemű bel és külföldi bőr-árak és cipész-kellékek állandóan raktáron. Elsőrendű munka!! — Olcsó és pontos kiszolgálás!!

A félholtra vert falu

Pénzért szabadon bocsátott „lázádok és antiszemita tüntetők” — Illoval Iluc Emanuel a rettegett őrmester — Szilágysági rémregény

I.

(Saját tudósítónktól.) Hepe-hupás vén Szilágynak nagy szenzációja van: a királyi vezető-ügyész letartóztatott egy csendőrmestert, aki félholtra verte egy falu fiatalságát és aztán pénzért szabadon bocsátotta őket. Egy csepp ez a történet a tengerből, amelyben benne van mindaz, ami az utóbbi években Erdélyszerte bizonytalanná tette a jogszolgáltatást és ezer sérelemnek, bajnak, jainak volt kútforrása. Főszereplője pedig típusa az elhatalmasodó csendőröknek. Egyszerűen csak a „kémeri esetnek” nevezik Szilágyságban a fájdalmas szenzációt, amelyről a helyszíne utazott tudósítónk az alábbiakban számol be. Az őrmester letartóztatása nagy megkönnyebbülést szerzett a Szilágyságban és az emberek lelkébe visszatért a bizalom és újból megszilárdult az a meggyőződés, hogy a román igazságszolgáltatás becsületesen és erélyesen torolja meg a köztisztviselői állásban elkövetett visszaéléseket.

Szilágyságvármegyében, Zovány gyógyfürdőn túl, tizennyolc kilométerre Szilágysomlyótól, a dombok és völgyek katlanában nyújtózkodik Kémer község, félrevonultan minden fő közlekedési utiránytól, határával nekifeküdve a bihari széleknek. Esős időben irdatlan agyagsáros utcáival, háromezer lelken felüli lakosságával, hatalmas határával a maga félrevonultságában szinte egy kis tartomány ez a nagyközség, amelynek szintiszta magyar lakossága gazdag, jóra való, munkás és büszke messze földön hírneves szarvasmarha tenyésztőre. A kémeri nép kevés zsidó és baptista kivételével kálvinista, nyugodt, békeszerető emberek. És ebben a csendes vérű faluban, ahol verekedés is ritkaságszámba megy, augusztus havában beverték két zsidó ablakát. Még azon éjjel a járás csendőrmestere Ilut Emanuel zsandárokka szállotta meg az utcákat és zendülés, antiszemita tüntetés címén összefogott és félholtra vert ötvenhat legényt.

A megrémült zsidók és a kémeri bál

Augusztus közepe táján új jegyző került a faluba, Buzási Fülöp, aki néhány nap múlva névtelen levelet kapott, hogy takarodjék ki, „míg szépen van, mert zsidó jegyző nem kell”. Ugyancsak leveleket kaptak a falu többi zsidó vallásu polgárai is, melyekben nem a legreményteljesebb biztatások között utalják őket Palesztinába. De kapott a levélből a kémeri csendőrség is, melyben névszerint fel volt sorolva, hogy

a község legényei közül kik szerelik fel magukat bunkókkal, botokkal, hogy a román csendőrséget megtámadják. Egyik éjjel pedig ismeretlen tettesek kövel beverték Hermann Samu mészáros ablakait.

Ilyen körülmények előzték meg az augusztus 26-án rendezett táncmulatságot, amelyen megjelent a járás csendőrmestere Ilut Emanuel is. Összegyűlt az egész falu fiatalsága a bálra, öregek, az iparosság tagjai, csendőrök, szóval a falu népe. Éjfél előtt a járásőrmester a laktanyába nyugovóra tért.

Hajnál előtt, még korom sötét volt, kövel bedobálták Hermann József és Weisz József kereskedők ablakait. Hermann a csendőrségre szaladt s állítólag azt mondta, hogy forradalom van a csendőrség laktanyáját készülő megtá-

madni a nép. Ilut őrmester telefonon alamsírozta a megye csendőrségét, hogy

Kémeren forradalom van s azonnal siessenek segítségére.

Másnap reggel pedig az egész vármegyét bejárta a hír, hogy Kémeren a nép fellázadt, megtámadta a csendőrséget. Hihetetlenül hangzott, hogy éppen a megye legcsendesebb, legjózanabb és leggazdagabb falvának népe rendezett volna forradalmat, lázadást és Zilahon, Somlyón kétkedve várták az érkező híreket. A járásőrmester telefonrendeletéhez hiven másnap kora reggel kocsikon Kémerre érkezett Szilágynagyfalu, Tasnád, Zilah és Szilágysomlyó csendőrseinek minden csendőre az őrsparancsnok őrmesterek vezetése alatt, megszállották az egész falut, de akkorra már a jársparancsnok Ilut őrmester még a bál színhelyéről összefogott ötvennyolc 17—23 éves fiatal legényt és a csendőrség épületének pincéjébe záratta.

Megkezdődött a vallatás. A szűk pinceoduból

kilométerekre hangzott el a legények jajgatása, ordítása, amely csütörtökig tartott.

Ekkor az őrmester a társaságot Szilágysomlyóra kísértette, ahol vasárnap este, tehát egy hét múlva valamennyit szabadon bocsátotta Karácsonyi József aljegyző és egy földműves-legény kivételével, akiket átadott a zilahi kir. ügyészségnek, de kihallgatás után a vizsgálóbírószak ezeket is elengedte.

Az egyhetes vallatásról rémmesék kezdtek keringeni a Szilágyságban, amelyek az intelligenciát is kezdték érdekelni nemzeti különbség nélkül. Hát úgy néz ki egy lázadás, hogy utólag mindenkit szabadon engednek?! Ki és miért verte be a zsidók ablakát? Ki írta a névtelen leveleket? És elindult a suttogás, mint az őszi szél a bokrok alján és mint itt is, ott is egy levél sodródik a szél útjára, míg dombagyülemlik, újabb és újabb hírek szálltak szárnyra,

hogy az egész kémeri esetet Ilut őrmester inscenálta, hogy így megszabolja a szülőket, akik nagy váltságdíjat fizettek az őrmesternek gyermekeikért.

Gyanussá tette az esetet, hogy Kémer a legcsendesebb község és mert Ilut őrmester ellen már számos panasz merült fel. A suttogás elhatott dr. Nistor Virgil zilahi kir. vezetőügyész füléig, aki titokban szeptember elején nyomozni kezdett az általános beszéd során fekvő kinos ügyben.

A rettegett legény

Szilágysomlyó kis vásárterének sarkán állottam néhány uriemberrel és az egyik megszólal:

— Itt jön Ilut! Jól nézze meg!

Olyan hangon mondta, mintha legalább is egy hadverő generális, vagy országos híresség közeledett volna. Szikár, középtermetű, csontos vékony sötét arcú őrmester jött gyors, energikus léptekkel felém s amint szemébe néztem ösztönösen — mert hiszen aligha látott valaha — sapkájához kapva kezét tiszteltget.

— Ez a kémeri eset szereplője, rettegettebb embert nem látott a Szilágyság népe. Megadta az okot rá.

— Hogy lehet így beszélni egy egyszerű csendőrmesterről? Ha visszaélése-

Új cipőtelsőréskészítés

Vidáklak megvárhatják!!
— Ugyanott tanuló felvétetik —

ket követ el, miért nem jelentik fel? Talán bizony az uraknak is imponál ez a zupás legény? Nem tudom megérteni önöket.

— Először is ez az ember évek óta éppen eleget beszéltetett magáról ahhoz, hogy minden ember: úr és paraszt megismerje a nevét. 1922-ben katonaszabadtás, csalás és rengeteg visszaélés miatt feljelentés ment ellene. A csendőrpáncsnok a **Russu** alezredest küldötte ki a vizsgálatra, aki letartóztatta és úgy tudjuk azt a kijelentést tette, hogy nem fog tovább csendőr lenni Ilut, mert elbocsájtják. De rövidesen szabadon engedték. Szárnypáncsnokának **Carp** századosnak egyik legkedvesebb őrmestere Ilut és érthető respektust teremtett magának a nép között, mikor a százados jobbán ülve mentek végig a járás községeiben.

— Azt hiszitek megszabadultatok tőlem? Nem! Visszajöttem! Vigasztalta az őrmester a lakosságot.

A járásőrmester basáskodását azonban megsokalta a szilágysági román intelligencia is. Torkig voltak már a mindennap megismétlődő Ilut esetekkel és nem kisebb emberekből álló deputáció indult a belügyminiszterhez, mint a vármegye prefektusa dr. Domșa Gyula, dr. Loboniu Emil tasnádi országgyűlési képviselő, Ghetie Viktor főszolgabíró és maga Mosoiu kereskedelemügyi miniszter, akit, mikor a Szilágyságban köruton volt, kelően informáltak a mindenható és mindenható strázsamester felől. A deputáció kérte a belügyminisztert, helyezze el a járásból ezt az embert, illetve vizsgálja meg a csendőrpáncsnokság által már felvett jegyzőkönyveket és intézkedjék, hogy kellő büntetését legalább az áthelvezésben elvegye. A miniszter megígérte és — nem történt semmi. Illetve, hogy mi történt nem tudjuk. Beszélnek olyasmiről, hogy egy utólagos vizsgálat, melyet Zilahon Stavara csendőrezredes tartott, aki Carp századosot is kihallgatta — rehabilitálta az őrmestert annyira, hogy nemsokára két kitüntetés is kapott. Most ezeknek a deputáló uraknak a szemébe nevet az őrmester. Hát ugy-e nagy legény itt Ilut, aki miatt dezavualják a megye prefektusát, képviselőjét, sőt közvetve Mosoiu minisztert is.

— És az ujságok?

Az én informátorom, aki maga sem másodrendű ember a társadalomban, így szólt:

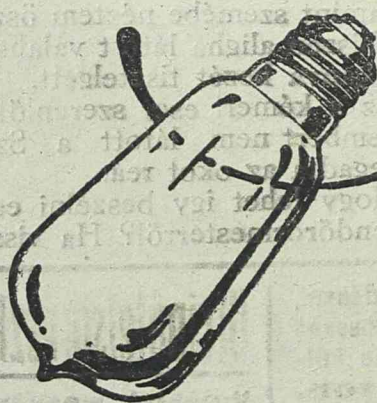
— Csak nem képzeli, hogy reszkirozzák a szabadságukat s a hátukat, amíg Ilut szabadon van...

Peredy György.

* A férfi-szabó iparosokat értesitem, hogy az őszi évadra raktáramat **BÉLESÁRUKBAN** dusan felszereltem, melyeket meglepő olcsó Engross árakban árusítok. **SZEKELY** posztó és bélesáruháza Strada Avram Janku (Kossuthutca 5.)

* Meglepetést kelt az a nagymennyiségű női divat és vászonáru, mely a **Körös-parti Áruházba** érkezett, melyeket feltűnő keltő olcsó árakban bocsát eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

Vertex

LEGUJABB

A Magyar Párt memorandum-mal fordul a királyhoz

Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt intéző-bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen a csatolt területek egész magyarságának küldöttei megjelentek. Az ülésen résztvettek Ugron István, Grandpierre Emil, Bernády György, Paál Árpád, dr. Sándor József, Nagy Károly, Ferencz József, Balázs András, Hirschler József, Beldy Kálmán gróf, Boros Gyula, Bethlen Balázs gróf és mások.

A megjelentek között magas színvonalu vita folyt a felekezeti oktatás kérdésében. A vita központjában a közoktatásügyi miniszter 10.088. és 10.090. számú miniszteri rendeletek állottak, amelyek közül az első a népiskolákra, a második a középiskolai oktatásra káros. A közoktatásügyi miniszter iskolapolitikája ellen első ízben a marosvásárhelyi nagygyűlésen tiltakozott a magyarság, majd a püspökök útján igyekezett a kormányt jobb belátásra bírni, most pedig a miniszterelnök útján egyenesen a királyhoz fordul.

A Magyar Párt intéző-bizottsága az ülésről a következő hivatalos kommunikét adta ki:

A Magyar Párt intéző-bizottsága 1923. október 24-én tartott rendkívüli bizottsági ülésében foglalkozva a közoktatásügyi miniszter 10.088. és 10.090. számú rendeleteivel, azt a határozatot hozta, hogy a rendelet hatályaon kívül helyezése érdekében a miniszterelnök úr útján memorandummal fordul őfelségéhez. A memorandumot küldöttség fogja átadni a királynak.

Az ülést ma délután négy órakor folytatják.

Smuts tábornok nyilatkozata a franciák ellen

Smuts tábornok a birodalmi értekezleten kijelentette, hogy Franciaország, a mikor Anglia, Olaszország tiltakozására megszállta a Ruhr-vidéket, úgy cselekedett, mint a Belgiumon keresztül vonuló németek. Erélyes lépésre van szükség, különben Közép-Európa darabokra hull. A versaillesi szerződés a Ruhr-megszállásról a német területek közvetlen kiaknázásáról mit sem tartalmaz. Ez a franciák erőszakoskodása, akik gyűlölik a revízió szót. Ők ellenben lépten-nyomon egyoldaluan revideálják a békeszerződést. A Ruhr-megszállás a francia Belgium részéről a versaillesi szerződés megszegését jelenti.

A német rendőrség visszafoglalta Aachent

A Daily Mail szerint két napi harc után a német rendőrség eddig ismeretlen áldozatok árán visszafoglalta Aachent, de a köztársasági mozgalom egyre terjed a Rajna-vidéken. A szeparatisták Krefeldtől kezdve Wiesbadenig harminc várost birtokolnak.

Forradalmi ünnep Rómában

Rómából jelentik: Mussolini a forradalom évfordulója alkalmával körutat tesz az egész országban, felkeresi a forradalomban szerepet játszó városokat. A sorozatos ünnepélyek közt első október 31-én Rómában lesz. A katonai mise után a fascisták díszmenete hódol a névtelen hősnek és hűségfogadalmat tesz a királynak, hazának. A Venzier-palotában nagyszabásu estély lesz, a politikai bűnösök általános amnesztiát kapnak.

Athén ellen indulnak a görög ellenforradalmárok

Athénből jelentik: Görög politikai körökben tartanak attól, hogy Metastas tábornok a Venizelosz elleni mozgalom

többi vezéreivel a Peloponezoszi félszigeten gyülekező ellenforradalmárokkal fegyveresen a főváros ellen vonul.

Athénből jelentik: Zvias ezredes az ellenforradalom egyik legmarkánsabb alakja harcbackeveredett a kormánycsapatokkal 800 ember fogságba esett. A görög hajóhad a korintusi öbölbe érkezett és a forradalmárokat elzárta a szárazföldről.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, október 24. Nyitás: Berlin —, Newyork 562, London 2525, Páris 327, fél, Milanó 25, Prága 1660, Budapest 0.030, Bukarest —, Bécs 0.0078'80.

Bukarest, október 24. Zárlat: Devizák: Páris 1218, London 952, Newyork 212, Róma 940, Zürich 37 fél, Bécs 29 három negyed, Prága 628, Budapest 115.

Valuták: Márka —, font 960, frank 1270, lira 940, svájci 38, dinár 250, dollár 213, osztrák 30, magyar 80, szokol 620.

Budapest, október 24. A Deviza központ hivatalos záratai: Amsterdam 7530—7970, Milanó 880—935, Belgrád 236—250. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, október 24. Zárlat: Berlin 0.0000080, Amsterdam 218, Newyork 56, egynegyed, London 2523, Páris 3255, Milanó 2495, Prága 1660, Budapest 0.030, Belgrád 677 fél, Bukarest 265, Varsó 0.000, Bécs 0.0078 háromnegyed.

Budapest, október 24. A szerdai értékpapírtőzsde záratai: Angol-Magyar 116, Hazai b. 200, Agrár b. 50, Magyar 1674, Leszám. 98 fél, Olasz b. 40 fél, Isztrai H. 121 fél, Salgó 525, Rima 102, Közúti 2 fél, Déliv. 97, Államv. 355, Angol b. —, Bosny. Ag. 49, Földhitel b. 310, Hermes 7, Ingatlan b. 255, Forgalmib. 44, Keresk. 127, Mercur 22, Neresk. b. 1135, Belvárosi 37, Egy. Ppest főv. 180, Magyar. Alt. 190, Pesti Hazai Első 3875, Borsod-Mis 109, Concordia 76, Első bp. gőz 200, Gizek 53, Hungária gőzm. 110, Viktória 370, Bécsi 1010, Borsodi szén 250, Szászvári 35, Kohó 700, Drascho 335, M. Alt. közsén 24, Ujlaki 240, Urikányi 1375, Globus 39, Kiburg 40, Csáky 51 fél, Ganz-Danub. 553, Györfly-Wolf 100, Hoffher 192, Láng 14, Lipták 31 fél, Rössemann 62, Schlick 10, Schuller 65, Teudloff 100, Wörner 24, Osztrák légsz. 670, Baróti szesz 16.250, Bo 109, Danica 107, Égisz 41, Izzó 540, Pap 56, Flóra 100, Goldberger 95, Hungár műtr. 220, Karton 180, Klotild 105, Cukor 3165, Lámpa 221, Österm. 226, Rugyanta 221, Vasuti Forg. 190, Maros petr. 110, Mezőgazd. ipar 1340, Océ 35250, Olajipar 76, Phöbus 50, Villányi 58, Zagyva-pálfalvai 55, Ált. fp. (Mercur) 14.750, Egy. fa 30, Guttman 570, Liknu Tröst 110, Malomsoky 17, Neuschloss 14.250, Uj Ofa 515, Rézbánvai 18.

Budapest, október 24. A gabor ára a mai tőzsdén változatlan maradt, malmok — amelyek ma 20 koronával emtek fel a lisztárakat — tartózkodtak a vásárlásoktól. Hivatalos árfolyamok: Bu 92—95.000, rozs 61—62.000, takarmán árpa 63—65.000, sörárpa 72.500—77.500, zab 66—69.000, tengeri 66—68.000, rep 165—170.000, korpa 37—37.500.

Teljesen új állapotban levő angol

Börgarnitúra

(marhabőr)

kitűnő munka lőszór betéttel alkalmas vétel

STERNBERG, (Sas-passage)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Bajadér, A) bérlet 26. szám.
Péntek: Aranykakas, Sarkadi Aladár vendégfel-
léptével, rendes helyárrakkal, B) bérlet 27. szám.
Szombat délután: A négy frakk, mérsékelt hely-
árrakkal.

Szombat este: Diadalmasszony, operett újdonság 1-ször, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Vasárnap délelőtt: Népgyűlölő, munkás-előadás.
Vasárnap délután: Cigányszerelem, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Diadalmasszony, újdonság 2-ször, bérleten kívül, rendes helyárrakkal.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől kezdve meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

— **Bajadér.** Ma este A) bérletben ma már az egész világot nagy sikerrel bejárat Kálmán operett, a Bajadér lesz a színház műsorán. A főszerepeit a nagysikerű operettnek Biczó, Pintér, Borovszky, Misoga játsszák. Ez lesz a Bajadér 19-ik előadása.

— **Diadalmasszony.** Az utolsó színpadi próbák folynak már Csajkovszky Diadalmasszony operettjéből, melynek nálunk szombaton lesz a bemutatkozó előadása. E gyönyörű zenéjű operettújdonság, mely a Nagy Péter cár életéből van merítve, minden világvárosi színpadnak műsordarabja és az erdélyi színpadok is most hozzák műsorra e nagyszerű újdonságot. A Diadalmasszony operettben a társulat operettgyűjtése csaknem teljes számmal részt vesz. Az igazgatóság teljesen korhű kiállításban hozza színre ezen értékes operettet, mely a bemutatkozó után az egész hét műsorát be fogja tölteni. A Diadalmasszony első három előadása bérleten kívül lesz megtartva, melyre már a jegyeket most meg lehet váltani.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután a Négy frakk kerül színre mérsékelt helyárrakkal Jósika Micivel a női főszerepben. Vasárnap délután pedig a Cigányszerelemnek lesz az első mérsékelt helyáru délutáni előadása az idei szezonban.

— **A népgyűlölő.** Ibsen hatalmas színműve, melyet ma úgy a bécsi, mint a berlini drámai színpadok újra felújítottak, nálunk is színre fog kerülni. Az első előadása a nagy műnek munkáselemlőadás lesz, melyre csak a szakszervezetek árusítják a jegyeket. A Népgyűlölő esti előadására, mely a jövő héten lesz megtartva, már a színházi pénztár fogja árusítani a jegyeket.

MOZI

— **Az Apolló mozi fokozatos sikerrel mutatja be kettős műsorú sláger-filmjeit.** Ma, csütörtökön megismétlik a Kétlelkű nő 5 felvonásos szalon-drámát, a főszerepben a rendkívül bájos Puccilla Dean-ral és ugyancsak színre kerül Az aranyháló 5 felvonásos társadalmi dráma is. A kettős műsor dacára a helyárrak rendesek. Tekintve, hogy a 10 felvonásos film vetítése teljes két órát vesz igénybe, ezért az előadások pontban 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— **„Jön a rozson át” — Dorian Filmszínház.** Ma utoljára látható a Dorian Filmszínházban a „Jön a rozson át” című bájos és érdekes filmdarab főszerepben a kedves Lóth Ila és a kitűnő Fenyvessy Emil legkiválóbb alakításukat nyújtják. A 4 felvonásos, mindvégig lebilincselő Dorian-filmet egy 2 felvonásos kacagtató amerikai vígjáték előzi meg. Az előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

A SZERENCSE

Írta: Zombory Jenő

33

— Lehet, hogy most úgy érzi, ahogy mondja, de ha eljön az az idő, amikor meg-nősül, azt hiszi, akkor is az lesznek magának, ami ma vagyok? Nem édes György. Én akkor is szeretni fogom magát, de csak eddig és ne tovább. Azért késleltetem most is, hogy minél később utazzon el, mert félek ezek az utolsó napok, amit együtt töltünk.

Szegény Olga nagyon sirt az elváláskor. Vajjon igaza lehet-e, hogy most már vége mindennek? Sokkal szebb volt, hogy sem örökké tartson.

Mr. Billson úgy találta, hogy jól nézek ki, de mintha soványabb lennék. Most aztán elég legyen a lustálkodásból. Haza kell menni Amerikába és dolgozni. Lehet, hogy igaza van, de mikor olyan jó boldognak lenni. Miért kell nekem dolgoznom? Hiszen mindenem van ami csak kell, még másnak is jut belőle.

Jaj, igazán szégyenlem magam önmagam előtt. Én beszélek így, akinek olyan szép és magasztos tervei vannak?

Mr. Billson beszámolt az elmúlt két év eredményeivel. Elintézte a reábizott feladatokat még pedig olyan fényes eredménnyel, amilyenre nem számítottuk.

Egyelőre az európai államokkal jött létre formális megegyezés. Tíz milliárdnyi tőkével az egyes államok különböző vidékein gyárat létesítünk az állam támogatása mellett azzal a kikötéssel, hogy annak a vidéknek a lakosait kell munkásul alkalmaznunk.

Mindazokata terveket, amiket én Mr. Billsonnak kifejtettem, azokat ő mind megvalósította. De ezzel még nem fejeztük be dolgainkat. Minden évben szaporítani fogjuk gyárainkat és minden évben növekednie kell azoknak az összegeknek, amelyeket jótékonyásra fordítunk, mindaddig, amíg csak arról nem kapok értesítést, hogy nincs több szegény ember a világon.

Párisban csak pár napot töltöttünk, innen Marseillébe mentünk, ahol Shmith kapitány várakozott reánk a „Galamb”-bal.

Meghatottság fog el, ha reá gondolok, milyen végtelen örömmel és lelkesedéssel fogadtak idehaza Amerikában. Olyan végtelenül jól esik, hogy már nem érzem magam idegennek itt... Vannak gyermekeim, akik igaz szeretettel ragaszkodnak hozzám.

Az acél-városban lakom és olyan jól érzem magam, hogy minden valószínűség szerint itt maradok decemberig. Decemberben St. Mórítzba szándékozom menni. Szeretnék egy telet ott tölteni. Amíg itt leszek Amerikában, társaságokba járok, hátha megtalálom azt, akit a sors páromul ki-szemelt. Keresni semmiesetre sem fogom. Magától kell, hogy jöjjön.

Mr. Conway, az igazgató szép felesége nagyon kedvessé teszi az itt tartózkodásomat, annyira, hogy észre se veszem milyen gyorsan repül az idő. Nagyon szép, kellemes, okos asszony és kedves barátság fűz egymáshoz. De semmi egyéb. Jó pajtások vagyunk. Szereti a férjét és én semmi körülmények között se akarom megbolygatni ezt a példás családi életet. A családi életnek amúgy is nagy tisztelője vagyok és az esetleges eredményért nem teszem kockára, hogy elveszítsem ezt a

terék jó embert. Lehet, hogy Mr. Conway esetleg nem ellenkezne, de én még csak gondolni se akarok arra. Jobb ez így.

Milyen különösek is az amerikai szokások. Ha valaki milliomos, azt fitogtatni kell.

(Folyt. köv.)

Nem űres reklám

**Jól és olcsón vásárolhat
Witraelnél**

Avram I. nea (Kossuth) u. ca. 5.

Női és férfi szövetek, barchet, flanel, schifon, vásznak stb.

Fehérbab

Ó-tengeri és mindenféle termények a legolcsóbb napi áron kaphatók kis és nagy mennyiségben.

BANCA FRONTIERA

Áruosztálya, Str. Gen. Mosoiu (Mezey M.-u.) 2

Fogkrém van sok

FORMODONT

csak egy!!

Berdach Jenő, Dentist

Oradea-Mare Strada Regele Ferdinand 6.

Foghúzás Lei 10

Fogtömés " 25

Kaucsukba foglalt fog 50

Fém korona " 100

Arany korona " 200

Fogsorok szápadlással vagy nélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.

Üldélek 24 órában belüli kioldóval.

ANGOL NYELVSZÖVET KÜLÖNLEGESSE

GEINK MEGERKEZTEK

OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁST!

HAVAS ÉS GRÜNFELD

POSZTÓ ÉS BEÉRSÁRU KERESKEDŐK

STR. ROȘIE VULCAN, STR. 5 ANO, PUTCA 7

Hasznos tudnivalók

különösen az őszi légváltozások idején
Felrepedezett, szélről kifújt arcot, vörös kezét,
vörös orrot azonnal helyre hoz, széppé,
finommá tesz a mesés hatásu

Dr. Biró-féle törvényesen védett

Havasí gyopár krém

próbaa tégely ára 18 Lei

nagy tégely " 25 "

gyopár szappan " 20 "

Rheumát, köszvényt, csúzt,
hűléstől eredő fájdalmas szaggatást
megszüntet a Biró-féle törvényileg védett

„Kastanin” Lloyd 2098.

vadgesztenye kivonatára 20 L. Mindezekből főraktár.

Dr. Biró gyógyszerár

Cluj—Kolozsvar, Piata Unirii No. 6.

Kapható csaknem minden nagyobb drogeriában.

Gummi kabát

különlegességek

Haas Lipót „Linoleum” gyári főraktárban

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand (Rakóczi-ut) 5. szám

Férfi gummi esőkabát kassmír szövettel Lei 850

Férfi gummi kabát valódi gyapju szövet külső-

vel, a legjobb angol gummizással, elegáns

fassonokban mélyen leszállított áron Lei 1750

Női gummi kabát elegáns fassonokban, kitűnő

anyagból . . . Lei 875—1190—1800—

ESZAKI HÍR

* **A Tisza emlékbizottság Geszten.** Budapestről jelentik: November 2-án a Tisza-emlékbizottság Geszten megkoszorúzza Tisza István kriptáját. A küldöttséget Perényi Zsigmond báró vezeti. Tisza volt huszárezredének nevében Tömör József őrnagy helyez koszorút, a vármegye nevében pedig a küldöttség szónoka tart beszédet, majd fölkeresik Tisza özvegyét.

* **Engedélyezték az erdélyi színészegyesület működését.** Kolozsvárról jelentik: Néhány héttel a kultuszminiszter az Erdélyi és Bánati Színészegyesület működését felfüggesztette. Lengyel Vilmos az Egyesület alelnöke Bukarestbe utazott és tárgyalásokat kezdett Valjeanu főfelügyelővel. Lengyel ma hazaérkezett és kijelentette, hogy tárgyalásai eredménnyel jártak, mert Valjeanu visszaadta az egyesület működési jogát. Az engedély ideiglenes, addig marad érvényben, míg a bukaresti színészszindikátus elnöke, aki jelenleg távol van, hazaérkezik. Ennek hazaérkezése után fognak véglegesen dönteni az egyesület működése ügyében.

* **Bankett dr. Lestyán Endre prépost-plebános tiszteletére.** Az újjvárosi plébánia köztisztviselőiben és szeretetben álló plébánosának, dr. Lestyán Endrének tiszteletére, préposttá való kinevezése alkalmából a polgárok és iparosnők kongregációja vasárnap, 28-án este 8 órakor társas vacsorát rendeznek a Kath. Kör klubhelyiségében. A vacsorára mindenkit szívesen látnak. Egy teríték ára 35 lei.

* **Megkezdődött az áellenőrzés.** Tegnap délután Bunescu rendőrigazgató Danacu kapitány kíséretében megkezdte a kereskedők ellenőrzését. Az ellenőrzés a legnagyobb kerületkintéssel és igen tapintatosan megy végbe. A rendőrigazgató az ádrágitási törvény szakaszainak megfelelően felhívta a kereskedőket a mulasztások azonnali pótlására. Az ellenőrzést tovább folytatják.

* **Kocsigyártó iparosok gyűlése.** Felkérjük az Ipartestület kötelékébe tartozó összes kovács, kerékgyártó és szatler iparosokat, hogy f. hó 25-én, azaz ma, csütörtökön este 7 órakor az Ipartestület helyiségében rendkívüli taggyűlésre megjelenni szíveskedjenek. Tekintettel a tárgysorozat rendkívüli fontosságára, a tagok pontos megjelenését kérjük. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* **Orvosi hírek.** Dr. Klein Jenő fogorvos rendelőjét Templom-tér 8. alól Rimanóczy-utca 12. I. em. 6. helyezte át. Rendel 10-11-ig, délután 3-5-ig. Velencei és katonavárosi pacienseinek kényelmére minden hétköznap este 5-8 óráig Templom-tér 15., Benedek ház rendelőt tart.

* **Vasárnap, október 28-án, délelőtt 11 órakor orgona-hangverseny a Cion templomban.**

* **A városi tanács szerdai rendes ülésén** Benedek Aladár pénzügyi tanácsos referálta, hogy a miniszter melyik kiadási tételekre engedélyezte a rendkívüli és a póthiteleket. A tanácsülésen a pénzügyi tanácsos és a gazdasági tanácsos adminisztrációs ügyeket referált.

* **Amerikai utasaink figyelmébe.** Szíves tudomására hozzuk b. utasainknak, a kik utleveleiket az amerikai vízum elnyeréséhez 1923. május 28-a és 1923. szeptember 30-a között hozzánk beadták, ezen utlevelek a jövő évi kvótára sürgősen meghosszabbítandók. Kérjük tehát tisztelt feleinket, akik ezen kategóriába esnek, egy a hozzájuk legközelebb fekvő fiókunknál jelentkezni szíveskedjenek, hogy mi az utleveleket a legrövidebb időn belül előkészíthessük. Tisztelettel: Hamburg-Amerika Linie közös szolgálatban az United Amerikan Lines inc vezérképviselő Lazar

H. Lazarovits, Timisoara Str. Mercy 2. Fiokok: Bucuresti, Calea Grivitei No. 183. Oradea-Mare Piata Mihai Viteazul (Nagypiactér 5.) Arad Br. Bohus-palota, Sighisoara Piata Unirei 34., Cernauti Str. Ratihauz 9. sz.

* **KERTÉSZ Str. Rimanóczy-utcai** szövet, posztó, selyem és vászonüzlete utólérhetetlen olcsó áraival. A cég kizárólag elsőrendű, megbízható árukat szolgál ki.

* **Eljegyzés.** Adler Hilda (Budapest) Sebestyén Ede (Arad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Herschkovits Böske (Nagyvárad) Rosenblau József (Nagyszalonta) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Vasárnap, október 28-án, délelőtt 11 órakor orgona-hangverseny a Cion templomban.**

* **Az iparosok jótékony célú mulatsága.** Felkérjük mulatságunk rendező bizottsági tagjait, hogy f. hó 28-án, azaz vasárnap d. e. 10 órakor az Ipartestület hivatalában megbeszélés céljából megjelenni szíveskedjenek. Egyben kérjük úgy a bizottsági tagokat, mint a testület minden egyes tagját, hogy a mulatság sikere érdekében a meghívandók névsorát az Ipartestület hivatalába mielőbb szolgáltatassák be. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* **Mindenben vezet a Bonbonniere műsora.**

* **Tűz Szentandrás községben.** Tegnap délután telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy Szentandrás községben egy ház ég. Serac főparancsnok vezetésével teljes készséggel kivonult a tűzoltóság és hosszas munka után sikerült a tüzet lokalizálni. Egy ház porig égett. A nagy szél miatt az egész község komoly veszedelemben forgott.

* **Vasárnap, október 28-án, délelőtt 11 órakor orgona-hangverseny a Cion templomban.**

* **Aranyérménél, májduzzadásnál és derékfájásnál a Ferenc József keserűvíz** használata sok esetben gyógyulást s mindig kellemes megkönnyebbülést szerez. 6.

* **Erkölcstelen üzelmekkel vádolt ex-miniszter.** Belgrádból jelentik: A szerb főváros sajtója napok óta szenzációs cikkeket közöl, amelyekben Mehmed Spaho volt kereskedelmi miniszter, a muzulmán-párt vezérének állítólagos homoszexuális üzelmait leplezik le. Az ügy körül keletkezett lapháborúba ma beleszólt a kormány felhivatalos lapja is. A Tribuna azt írja, hogy Mehmed Spahonak képviselőtársaival folytatott bűnös viszonyát valóságnak kell venni, miután eddig nem cáfolta meg az erről szóló híreket. Ilyenformán erkölcsi lehetetlenség — írja a felhivatalos — hogy Mehmed Spaho részt vehessen a trónörökös keresztelésén. Mint tudósítónk jelenti, az exminiszter nem is vett részt a keresztelési ünnepségeken. Belgrádban a Tribuna agresszív állásfoglalása élénk feltűnést keltett és most a legnagyobb kíváncsisággal várják, hogy muzulmán részről beigért hasonló leleplezések, amelyek a radikális-párti politikusokat kompromittálnak, tényleg bekövetkeznek-e.

* **Vegye meg és terjessze a Gyilkost.**

* **Külföldre menekültek az aradi kassza szafurók.** Aradról jelentik: Az aradi félmillió kassza furás tettesei után — amelyet az Éles-cég kárára követtek el — érelyesen nyomoz az egész ország rendőrsége. A nyomozó aradi rendőrségnek többek között olyan adatai is vannak, hogy a betörők külföldre menekültek. A rendőrség a külföldi rendőrhatalóságokat távirati úton értesítette a betörésről és kérte a nyomozás bevezetését. A betörők minden valószínűség szerint Magyarországra menekültek.

* **Klasszikus zene a Bonbonniere-ben.** Az új műsorban Szemere Gyula egy kuplét énekel, mely precízen Liszt Ferenc II. rapszódijára van írva. A szokatlan művészi produkció minden este nagy sikert hoz a szimpatikus előadónak, aki ezenki-

vül még a „Vén számár“ című énekes-falusi életképben Kupeczky Géza szerepét is olyan bravúrosan alakítja, hogy minden szavát megtapsolják. Kanuer román komikus, Viola Géza a remek komika, Marossy Lucy, a bájos diszó, Fodor a páratlan táncos, valamint a többi artistaszámok egytől-egyig frenetikus sikert érnek el. Előadás után a „Bár“ban remek parkett-műsor és világvárosi hangulat egész záróráig.

* **November elsején megkezdik a személyazonossági igazolványok kiadását.** A belügyminiszter ismeretes rendelete értelmében már november 1-én megkezdik a személyazonossági igazolványok kiadását. Az igazolványok elkészítésére a bukaresti királyi udvari nyomdán kívül a nagyváradai Sonnenfeld és Román-nyomda is ajánlatot tettek. A tanács álláspontja az, hogy a legolcsóbb ajánlatot fogadják el és az a Tipografia Romaneascaé. A tanács erről a határozatáról jelentést tesz a belügyi miniszteriumhoz.

* **A Gyilkos e heti száma tele van váradai szenzációval.**

* **Új vasútvonalak Magyarország és Románia között.** Tegnap nagyfontosságú tárgyalások kezdődtek Nagyváradon a MÁV. és CFR. delegáltjai között a két ország közötti vasútvonalak kiépítése ügyében. Elsősorban a kötegváni állomásra vonatkozó szerződésen kívül a szatmár-mátészalkai és nagykaroly-mátészalkai vonal forgalomba állításáról tárgyaltak. A bizottság tagjai külön vonattal a mátészalkai vonal megtekintésére Szatmárra utaztak.

* **Egy francia kapitány méreggel gyilkolt Belgrádban.** Belgrádból jelentik, hogy a Palace-szállodában Isalie Jean svájci kereskedő hirtelen elhunyt. A svájci kereskedő halálát sűrű misztikum fedte, ezért a vizsgálóbíróség elrendelte a hulla felboncolását. A boncolás megállapította, hogy a svájci kereskedő halálát, lassan ható mérge okozta. A mérget kizárólag Carlier francia kapitány keverte a kereskedő ételébe. A rendőrség Carlier kapitányt letartóztatta, aki jó viszonyban élt a meggyilkolt kereskedővel. A belgrádi lapok szerint a gyilkosságot kémkedési ügyből kifolyólag követte el a francia kapitány.

* **Ha még nem olvasta, vegye meg a Gyilkost.**

* **Kanuer, Viola Giza, Szemere, Marossy, Dunard, Fodor, Pirillyek, Sossy-trió, Fekete Lili, Monacó-kettős, „A vén számár“, „Az ügynök“ stb. biztosítják a Bonbonniere új műsorának kivételes sikerét.** Előadás után díjtalan parkett-műsor.

* **Szabók és szabónők figyelmébe.** Francia és angol lapok érkeztek a Hegedüs Hirlapirodába.

* **A Majestic 56,551 tonna, a világ legnagyobb hajója.** Mindennemű felvilágosítás N. Brück & Co. nagyváradai fiókjában nyerhető díjtalanul.

* **Ujabb rekord.** A Diana sósorszesz elérte a jószág és népszerűség rekordját.

* **Brassói Kozák Dávid és fia,** Európa legjobb, leghíresebb cigányprimásai a mai naptól kezdve a Palace-kávéházban elsőrangú zenekarukkal hangversenyeznek.

* **Esernyőket legolcsóbban Blumnál.**

* **Modell-ruhák készítését** Budapesten olcsón és gyorsan vállal Lovászyné Ilona, Budapest, Szentkirályi-utca 10. II. 16.

* **Megbízható középáru szövetek** mellett a legjobb izlésnek megfelelő egész finom raglán, télikabát és öltöny szöveteket is nagyválasztékban tartok rakatáron, melyeket szintén meglepő olcsó árában árusítok. SZÉKELY posztóáruháza. Avram J. (Kossuth) utca 5. szám.

Nyílttér

Önkéntes árverés.

I. C. Bratlanu (Szaniszló-utca) 60. sz. házban kapu alatt balra levő urilakás be rendezése önkéntes árverésen, készpénztizetés mellett eladatik és pedig:

Vasárnap, 1923. október 28-án d. e. 10 órai kezdéssel árverésre kerülnek, egy szürke madárjavor komplett hálószoba, egy tömör diófa komplett ebédlő, egy dupla bőrbőrgarnitúrák uriszoba, egy mahagóni zöld selyem komplett szalon, egy polgári szoba, egy ötrészes előszobaszekrény, szőnyegek, függönyök, szobrok, képkeretek, egy c. a. 500 kötetes magyar szépirodalmi könyvtár, egy kis jogi könyvtár.

Hétfőn, 1923. október 29-én d. u. 3 órai kezdéssel árverésre kerülnek, konyhaberendezés, edény és üvegneveltek, íróasztalok, székek, kamra, pinceberendezés, varrógép és egyéb ingóságok.

Az árverezendő tárgyak megtekinthetők szombat d. u. 3-6-ig.

Minden külön értesítés helyett

Alulírottak fájdalommal telt szívvel tudatjuk, hogy a legjobb anya, nagyanya, dédnagyanya és testvér

ö. v. Wallerstein Salamonné

73 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt.

A meghaldogott földi tetemét ma, 25-én, délelőtt 10 órakor kísérik utolsó útjára a velencei izr. temetőbe.

Nyugodjék békében!

Nagyvárad, 1923. okt. 24-én.

Wallerstein Dániel, ö. v. Kraszner Mórné sz. Wallerstein Hani, ö. v. Benes Sándorné szül. Wallerstein Emma, Wallerstein Etel, Goldstein Dávidné szül. Wallerstein Piroka, Ritter Manóné szül. Wallerstein Fanny, Vadas József, Vadas Jenő gyermekei.

Jakabffy Jakabné sz. Amigó Eszter testvére. Wallerstein Dánielné sz. Fischer Paula, Vadas Józsefné szül. Ritter Malvin, Vadas Jenőné szül. Reich Rozsi menyei.

Goldstein Dávid, Ritter Manó vejei.

Benes Irén, Gyula, Dr. Jakabffy Albertné sz. Csillag Irén, Goldstein Kára, Sándor, Imre, Ritter Ilonka, Bözsi és Pista, Vadas Anna, Pista, unokái. Jakabffy Éva dédunokája.

Kérjen kizárólag csak

100g - 150g

és kisebb darabok

Meghívó

a CALEA FAREATA ORADEA-MARE-BEUS-VASCAU S. A. (NAGYVÁRAD-BELENYES-VASKÖHI VASUT R. T.) Oradea-Maren, saját üzlethelyiségében Piața Cetății (Vár-tér) 2. sz. alatt 1923. november hó 4-én délután 5 órakor az 1920., 1921. és 1922. üzletekre vonatkozóan tartandó

rendes évi közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1920-1922. üzleti évről s indítványai a mérleg, zárószámadosok, tartalék és a veszteség fedezése tárgyában.
2. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett zárószámadosokról és mérlegről, valamint a veszteség fedezését tárgyaló indítvány megvizsgálásáról.
3. Az előző tárgyak, az igazgatóságtól és felügyelőbizottságtól kért felmentvény iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.

Az a részvényes, aki jogait a közgyűléses gyakorolni kívánja, tartozik részvényeit, illetőleg a már kisorsolt részvények élvezeti jegyeit a még le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés napját megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál (Oradea-Mare Piața Cetății Vártér 2. sz. a.) vagy a lej. szert. káptalani uradalom oradea-marei pénztáránál, vagy a Mährische Agrar und Industriebanknál (Brünn) letenni. Az alapszabályok értelmében a részvényest minden darab letett részvény vagy élvezeti jegy után 1-1 szavazat illeti meg.

A mérleg, nyereség- és veszteségszámla az intézet pénztáránál Piața Cetății (Vár-tér) 2. sz. a. a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Oradea-Mare, 1923. október 8.

AZ IGAZGATÓSÁG.

1920. évi mérleg-számla. Vagy on. Vasutépítési számla arany korona 10,531.400.— Tartalékalap értékpapirjai K 620.200.— Külön tartalékalap értékpapirjai K 48.500.— Új beruházások K 164.115.46. Értékpapírok K 585.205.— Biztosítéki értékpapírok K 65.000.— Adósok K 1,005.947.77. Veszteség K 447.479.27. Összesen K 15,467.847.50. Tehér. Törzs és elsőbbségi részvénytőke számla K 10,531.400.— Tartalékalap 881.222.64. Külön tartalékalap K 111.121.11. Kőbányai értékleirási tartalék K 149.057.16. Törzsrészvény befizetések K 5.150.80. Beváltatlan elsőbbségi részvény-számla K 46.400.— Fel nem vett osztalékok K 670.242.— Biztosítékok K 65.000.— Hitelezők K 531.783.69. Átmeneti számla K 476.470.10. Összesen: 13,467.847.50.

1920. évi nyereség- és veszteség-számla. Tartozik. Igazgatási költségek K 105.251.18. Beváltandó kisorsolt elsőbbségi részvények K 30.600.— Adók és illetékek K 1.455.25. Különféle kiadások K 45.700.35. Üzleti hiány K 402.952.95. Összesen: K 585.959.73. Követel. Nyereség áthozat az 1919. évről K 25.655.14. Különféle bevételek K 98.414.79. Kamatok K 14.410.53. Veszteség 447.479.27. Összesen K 585.959.73.

1921. évi mérleg-számla. Vagy on. Vasutépítési számla arany Lei 10,531.400.— Tartalékalap értékpapirjai L 598.500.— Külön tartalékalap értékpapirjai L 24.250.— Új beruházások L 171.910.66. Értékpapírok L 292.602.50. Biztosítéki értékpapírok L 62.500.— Adósok L 686.386.65. Veszteség L 256.158.86. Összesen: 12,623.708.67 L. Tehér. Törzs és elsőbbségi részvénytőke számla Lei 10,531.400.— Tartalékalap L 728.498.48. Külön tartalékalap L 55.560.55. Kőbányai értékleirási tar-

talékalap L 71.910.66. Törzsrészvény befizetések Lei 2,575.40. Beváltatlan elsőbbségi részvénytőke számla L 20.200.— Fel nem vett osztalékok Lei 202.623.— Biztosítékok Lei 62.500.— Hitelezők Lei 707.587.61. Átmeneti számla L 238.235.05. Összesen 12,623.708.67. 1921. évi nyereség- és veszteségszámla. Tartozik. Igazgatási költségek L 62.443.26. Beváltandó elsőbbségi részvények L 30.000.— Adók és illetékek L 405.40. Különféle kiadások L 1.035.20. Veszteség áthozat az 1920. évről L 223.739.64. Összesen Lei 317.623.50.— Követel. Üzleti felesleg Lei 40.529.31. Különféle bevételek L 14.564.16. Kamatok L 6.371.17. Veszteség Lei 256.158.86. Összesen Lei 317.623.50.

1922. évi mérleg-számla. Vagy on. Vasutépítési számla arany Lei 10,531.400.— Tartalékalap értékpapirjai L 598.500.— Külön tartalékalap értékpapirjai L 24.250.— Új beruházások L 171.910.66. Értékpapírok Lei 292.602.50. Biztosítéki értékpapírok Lei 62.500.— Adósok Lei 1,935.737.10. Veszteség Lei 368.000.61. Összesen Lei 13,984.900.87.— Tehér. Törzs és elsőbbségi részvénytőke-számla L 10,531.400.— Tartalékalap L 728.498.48. Külön tartalékalap L 55.560.55. Kőbányai értékleirási tartalék L 74.528.58. Törzs-részvény befizetések L 2,575.40. Beváltatlan elsőbbségi részvény-számla L 20.200.— Fel nem vett osztalékok L 202.623.— Biztosítékok L 62.500.— Hitelezők L 2,068.779.81. Átmeneti számla Lei 238.235.05. Összesen: Lei 13,984.900.87.

1922. évi nyereség és veszteség-számla. Tartozik. Igazgatási költségek L 155.786.10. Beváltandó elsőbbségi részvények L 30.000.— Adók és illetékek L 2.028.30. Különféle kiadások L 530.— Veszteség áthozat az 1920-ik és 1921-ik évről L 256.158.86. Összesen L 444.503.26. Követel. Üzleti felesleg L 71.467.44. Különféle bevételek L 4.795.21. Kamatok L 240.— Veszteség L 368.000.61. Összesen L 444.503.26.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGI JELENTÉS

Tisztelettel jelentjük, hogy az 1920-1922. évekre vonatkozó társasági üzletkezelést, könyvitelt, valamint a mérleget és zárószámadosokat a kereskedelmi törvény és alapszabályok értelmében megvizsgálván, megállapítottuk, hogy azok az 1920, 1921 és 1922. évi december hó 31-iki állapotról vonatkozó felvételekkel teljesen egyeznek s minden tekintetben helyesek és szabályszerűek, minél fogva az igazgatóságnak a veszteség fedezésére vonatkozó javaslatához hozzájárulunk és kérjük, hogy úgy magunknak, mint az igazgatóságnak a felmentvényt az 1920, 1921 és 1922 üzletekre megadni méltóztassék.

Oradea-Mare, 1923. október 8.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.

I. NACHT

soc. in nume colectiv

CLUJ

Str. Memorandului 20

Telefon Iroda 653, raktárak 654

Vasak
Fémek
Csavarok
Csőárak
stb. stb.

Vasuti anyagok!

Táviraill cím: METALNACHT.

Primăria orașului, secția economică Oradea-Mare

No. 21257-1923.

Árverési hirdetmény

Oradea-Mare-i városi tanács 21257-1923. sz. a. nyert megbízása folytán a város tulajdonát képező 2-3 éves Gidrán és Vezér nevű esikókat és egy 10 éves Doboz nevű lovat f. év november hó 5-én d. e. 10 órakor a lóvásártéren nyilvános árverés útján el fogom adni. Árverési feltételek: A két 3 éves esikónak kikiáltási ára 20 000 L-ei, a Doboz nevű 10 éves lónak pedig 2000 Lei.

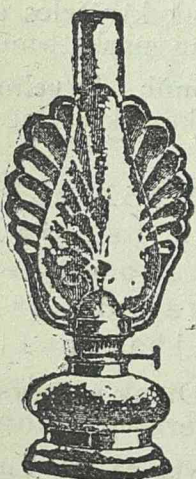
A kikiáltási áron alul nem lesznek eladva.

A lovak az árverés után azonnal kifizetendők és a vevő birtokába veszi.

Oradea-Mare, la 20 Octomvrie 1923.

Dr. Tatu, m. p.,
consilier economic.

Üvegkereskedők

A közelgő lámpa sáison alkalmával ajánlunk raktárról bármilyen nagy tételben fali, függő és asztali lámpákat, lámpasrófókat, lámpabeleket, kézilámpásokat, lámpaalkatrészeket, opál és kupola-ernyőket.

Áralk a legversenyképesebbek

Kérjen árajánlatot!

Komlós Testvérek

üveg és porcellán áruháza

Oradea-Mare (Nagyvárad) Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon 372.

UTLEVELEK

VIZUMOZTATÁSAT

leggyorsabban és legolcsóbban elintézi az ENYVESHÁT fényképezési műterem és futár iroda SAS-palota.

Ugyanott fényképek legolcsóbban készülnek.

Szeplő ellen nincs
Semmi más segítség,
Csak a **Kaiser-Borax**.
Ehez nem fér kétség.

53

„AESCULAP”

MARQUE DÉPOSÉE

MÁTÉH MIHÁLY orvosi műszertára
Cluj-Kolozsavar, Nicolea Jorga (főut.)-a. 2.

Románia legnagyobb raktára orvosi műszerekből, kórházi és szanatóriumi berendezésekből. — Állandóan raktáron elektromos készülékek, laboratóriumi felszerelések, betegápolási cikkek és kötszerek, C. Reichert mikroszkopok, röntgen készülékek, lámpák, Quarzlámpák eredeti gyári áron. Record fecskendők azonnali javítás jutányos áron. Áránálattal készséggel szolgálunk.

AMERIKAI IRODABU- TOROK, HÁLÓSZOBÁK, EBEDLOK, PARKETTÁK

elsőrendű kivitelben és nagy választékban kaphatók
RIMANOCZY műbutor és parkettgyár R-t. ORADEA-MARE
Strada Clujului 117. :: Telefon 279.

Aszfalt- és kátrány

fedéllemezt

elégítendő lemez, desztillált kőszénkátrány, aszfaltumot, faszement, bitumén, vaslakko stb. és az összes aszfalt és kátrányterméket békéből minőségben gyárti 337

„GROZIT”

aszfalt és kátránytermékek gyára, Timisoara, gyárodos. TELEFON 11-24. szám.

Kérjen árajánlatot!

Kárpitos

munkákat elsőrendű kivitelben készít:

VIDÁLI MANÓ

Str. Postal (Uil-u.) 2.
Bulev. (Rákóczi-ut.) 6.

Cipő elárusítás

Gyári áron kicsinyben elárusítom az összes raktárban levő saját készítményű férfi- és női cipőket. Kérem a n. é. közönséget, hogy nálam próbavásárlást eszközölni szíveskedjék.

Muhari cipőgyár
Strada Lunel (Holdvilág-u.) 3.

Nagas árban veszek

brillians. arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaelást, arany és más hamis fogakat

Freund Benjám

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.) 11 szám. Széchenyi-szálló épület. Ékszer alkalmi áron kapható

VESZDOKI szőnyegeket, butorokat,

teljes lak- és irodabere-
ndezéseket, Wertheim kass-
zákat, zongorákat, cellárokat,
porcellánokat, régiágeket
stb. Meghívásra házhoz
megyünk.

Frankel és Fia
Str. General Mosul 10
Mezsey Mihály-utca 10.

Törött aranyat

magas áron veszek.
Óra és ékszerjavítá-
sokat jutányos
árban eszközöl:

Róth Áron

Sas-passage, Tar-
solylyal szemben.

Perzsa

szőnyegeket

gyári szőnyegek min-
den nagyságban, kes-
zertakarók, függönyök
hálószobák nagy vá-
lasztékban. Wertheim-
kasszák minden nagy-
ságban, leszállított áron
mellét.

Beck

és Benjamin

Strada Cogălniceanu
(Várady Es.-u.) 11. sz.
TELEFON 17-02. 35.

Eladó Váradszőlősen ház,

mely téglából épült és áll egy nagy szoba, konyha, szelz, gabonás kamara és egy nagy folyosó, istálló, kert gyümölcsfákkal, 18 szék takarmány. — Érdeklődni:

Papp Tivadarnál,
Váradszőlős Petrányi-telep.

ANGOL SZÖVETEK

legjobb és legkönnyebb minőségben
rendkívül leszállított árban.

Eladás nagyban és kicsinyben

Londonból nagy szállítmány érkezett az őszi és téli szezonra.

covercot, double-face, felöltő és más különböző ruhaszövetek: fekete, sötétkék és fantaisie, legmodernebb és legújabb mintázatu, legfinomabb kivitelű anyagok. Különösen felhívjuk a választékos áruk kedvelőinek figyelmét.

„FINTEX”

szabadalmazott kereskedelmi márkára, amely a szövet bordűrjébe van beszöve és amely finomság, elegancia és tartósság tekintetében felülmulhatatlan és amelynek egyedüli és kizárólagos tulajdonosa az egész világra:

PENDLE & RIVETT Ltd. LONDON.

Fiókok: Páris, Milano, Madrid, Cairo, Maroco, Cap-föld, Melburn, Peking, Rio de Janeiro.
Egyedüli képviselő Románia számára:

HENRY ROBERT KENT

angol alattvaló.

Központ: **Bucuresti**, Str. Academiei 45.
Fiók: **Galati**, Strada Domneasca 13.

Telefon 10-35.

Sürgőnyeim: Mártonffypelz.

Mártonffy Testvérek szücsők

szücsőházuk Cluj, Piata Unirii 20.

ENGROSSI

Legújabb szőrmemódek állandóan raktáron

Sportkabátok 2-3000 Lottól feljebb. — Állandó szőrmekiállítás !!!
Mindennemű prémőrök, feldolgozott szőrmeárak nagyban és kicsinyben.

ENDETALI

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövevény 2 l. vastag betűs 4 l.

Magas kalóriájú

lupényi köszönét, kokszot, szilóziat szalon szonot és speciális mosott kovácszenet

valamint belföldi

közép kalóriájú szonot

azonnal szállít fizetnek és szénnyagkereskedők részére

FERROCARBON

Szénkereskedelmi Társaság

Telefonsz. 9. **TIMISOARA** Agrár-palota szilóziat és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: CLUJ Expozitúra: Calea Regele Ferdinand 70. Petrosani, Kattowitz.

Oktatás

Német nyelv(ér)ket vendégek kiváló tanerőitől. Értekezni a kiadóhivatalban. 945

LAKÁS

Kis család keres, lehetőleg azonnali beköltözésre, három szobás, komfortos, tiszta utcai lakást a központban. Mérsékelt lelépést fizetnek. Csak háztulajdonossal tárgyalok. Cím a kiadóban. 843

1-2 szobás, konyha, mellőshelyiségek lakást keres gyermekeinek házaspár f. é. november hó 15 re, lelépést, közvetítést fizetnek. Házigazdálkodással szívesen tárgyalok. Cím: Sonnenfeld nyomda portájánál Str. Pálut Carol (Szilózi D. u) 6. 902

Keresek lelépést melletti azonnali elfoglalható 2 szobás lakást konyhával. Értekezni a Nagyvárad Hitebankba Jorga Miklós (v. Zöldfa) utca 2. 931

Két fiatalember lakást keres esetleg ellátással is. Címek a kiadóba kérnek 958

Órák

szakszerű javítást a legkomplikáltabbig kifogástalanul

Tiszay

végzi Strada Alexandrii (Teleky-utca) 9. sz. alatt

Jutányos árak. Precíz munka.

Saját találmányu, 5 évben egyszer huzandó asztali díszóra eladó.

Eladó

kisebb, nagyobb ház és lakás, 2 szoba fürdőszobával, orvosi rendelőnek, irodának átadó. Törkölymezőn szőlő 2 házal, felszereléssel olcsón megvehető. Keresek kalap-szalonnak központ an üzlethelyiséget. Aki házat, szőlőt, üzletet, lakást vagy bármilyen ingó-ágot eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal irodámhoz, megelégedésre közvetítek, dízományba barmit elf. adok.

Özv. Zilahy Gyuláné

általános kereskedelmiroda, Str. Cosbuc (Alapi) utca 1. Otthon 1-4-ig.

Adás-vétel

Eladó Strada Calvariului (Kálvária-u.) 14. számú ház, 2 uccára nyíló, 230 ezer Lei Erzsébet liget utcán új megátház 200 ezer Lei. Weisz Gizi Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 7

Használt öltözk. férfi öltöny, egy fekete téli kabát, cipők, 12-13 éves leányka ruhák eladó. Str. Cuza Voda (Szacavay-u.) 19. szám.

Eladó teljesen agrármentes birtok, új lakással és gazdasági épületekkel, 200 kat. hold szántó és kaszáló, 200 keth. erdő, 6 keth. szőlő, 32 keth. beltelek, gyümölcsösök. Cím Mjorvay, Micske, Bihar-mező. 926

Eladó hencsértakaró szőrmén plüss, divány párná, festmény, gyönyörű ebédő, bőrszékkel. Weisz Gizi, Strada Tipografiei (Nyomda u) 4. 6

Egy 7 lóerős, alig használt villanymotor jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 927

Eladó központban 50 méteres műhelyhelyiség, iparnak, esetleg lakásnak. — Weisz Gizi, Str. Tipografiei (Nyomda u) 4. 4

Eladó egy fej ferkes kölyök kutyá. Cím a kiadóban. 954

Eladó harci kanári madarak Szalayezeknél. Str. Alexandrii (Teleky u.) 30. 952

Alkalmi vétel!

Női fehérneműekben, női ing, női nadrág, leibchenek, zsebkendők, ágyhuzatok, gyönyörű kötött terítők, file motívumok, goblinek, typoenek, ajtóros asztalközépek, kézimunka dupla ágyterítők, kelin abrosz, svéd gobelin párná, bőrre festett divány párnák, szekrénycsikók, egy gobelin fotel, két vitrás.

Bwdul Reg. Ford. (Rákóczi-ut) 30. szám jobbra, Szász.

AMBROSI, FISCHER & Co. RT. Alud — Nagyenyed

Elsőosztályu szőlő-oltványok

gyümölcsfák magastörzsű rózsák spárgagyökerek stb. — ről szőlőárjegyzékünk megjelent

Eladó, kiadó lakását jelentese irodámban, 24 érn belül diazkrétén elintézem Weisz Gizi. Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 1

Eladó elsőrangú minőségű damasz, 6 és 12 személyes étkező és színes uzsonna abroszok, szalvétákkal olcsón, továbbá selyem batik, kiczi és nagy lámpa-nyók váasztékban rózsaszín selyem valta és sárga selyem pehely paplan, 2 zöld szövet ágylétritő abroszok nagyon olcsón. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi ut) 30. jobbra, Szász. 951H

Modern világos Körös ház a sürgösen eladó. Semmi (v. Szabó) utca 6. 956

Sürgösen eladó 3 és fél 2 és fél bochara perzsa szőnyeg 22.000 lei és Wertheim 1-es kassza. — Bulev. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 950

Eladó olasziban uriház elfoglalható 3 szobás lakással, kerttel, vásártéren vendéglő szállóval. Értekezni. Feledi Sándor I. C. Cratiannu (Szaniszló u.) 63 szám. 44

Négyszobás modern lakással központban ház nagy telekkel eladó. Margán és bérházakat tudok kiadni üzleti befektetésre. Két háromszobás lakásokat butorozott szobákat ajánlhatok. Irod. helyiségek, garson lakások, forsalmas helyen üzleti lakással azonnali átadó. Értekezni Balázsnénál. Zöldfa utca 21. (d. e. 9-1-ig) Telefon 8.15. 944

8 máhcsalád kaptárban, tíz család kasban elköltözés miatt eladó. Erdélyi Gábor, Kohán község, posta Marghita, vasutállomás Érébrány. 903

Vas és rézbutor

készítő műhelyemet Saguna (Kapucinus)-utcaról

Cuza Voda Szacavay-u. 63.

szám alá helyeztem át, ahol gyári árban kaphatók: ágyak, éjjeli szekrények, gyermek-ágyak, összehajtható vas-ágyak, mosdók, vasfogasok, sportkocsik, gyermekbiciklik.

Sodronyágybetétek

Kórházak, intézetek és szállodák berendezését jutányosan vállalom.

Szabó, lakatos.

Eladó ebédő perzsa, kisebb átvett perzsa, smirna szőnyegek, képek, indiai szővet sál, fehér és fekete kácska, egy női báránnyór bekecs, egy nyest és egy barna róka boa, kötött ruhák, női kosztüm, kötött kabát, ebédő csillár, fehér virágállvány, szalon, 6 személyes porcellán étkezőszervíz, 3 és fél m fekete szövet olcsón, függönybe való klópi csipke és betét, cselő és hegedő, perzsa és aliskin gallér. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 949

Egy liba tollart 15 lelt fizet

MOTZEN (Granaria) Emilia-malom udvar.

Str. Reg. Ferdinand 9.

Stepper cukrászda mellett, Özv. Petriné látszerész üzletében tekintse meg

HERBST

ékszerész raktárát és a kirakatban az árákat. Brillantot, arany- és ezüstdísz tárgyakat, órákat olcsón ott vásárolhat. Brillant, arany és ezüstért magas árákat fizetek.

Ebédő függöny

barna, fekete brokat, vadonat új, 3 és fél méteres drapériával,

sürgösen eladó.

Bwdul Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30 jobbra **S Z Á S Z.** 948

Különfélék

Ullevelekhez, bérletekhez legjutányosabban készit fényképeket Zenke fényképész Str. I. C. Breitianu (v. Szaniszló-utca 25. szám.

Megánpénzt, bármilyen kezes őszegél kezizaloz egy órán belül, betétkészítésre 48 érn belül készítenk. Pável-utca 5. sz. 93

24 % kamatra keresek megánpénzt teljes fedezettel. Adásvételi Reg. Pannónia (Széchenyi-utca) 11. Ertekezni délután.

Elveszett szombaton nagyobb kutyák kutyá gondor fehér: őru hátán sárga folttal fülei sárgák H. Dollár névre halgat Nymravezető jutalomban részesül. Parcul Eminescu (Ezeredevmények tér) 24. 95

Hölgyek figyelmébe!

Elegáns kosztümök, utcai és estélyi ruhák készülnék

E. Fränkl Hormin szalonjában

Strada Szaroveszky-utca 11. szám, Szaroveszky és Str. Petrutca sarok.

Zongora

rövid, keresztthoros, fém szerkezetű kitűnő hangu

Pianino

Gebrüder Stingl teljesen új állapotban sürgösen eladó

Sternbergnél

Piafa Unirii No. 2

Telefon 13-45

Ismeret megvesz arany vaszek arany azüst és brilliáns tárgyakat

KLEIN

ékszerárak

Avram Iancu (Kosztu-u.) 4

Reméltom

tudja már, hogy leggyorsabban intézi a

utlevélet és vízomat

Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA

ututárodája Pannónia kávéház

Trafik berendezés

szép, komplett, eladó

„Ardeal”

Strada Clorogariu 8 (v. Uri-utca 8. sz.)

Telefon 203.

METALLUM

a legtartósabb égő!

Lloyd 989

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Tára.